МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри театрознавства та акторської майстерності
факультету культури та мистецтв
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08.2025 р.)

Гарант ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
доц. Мирослава ЦИГАНИК

СИЛАБУС / SYLABUS

з навчальної дисципліни
«Культура сценічного мовлення та медіаріторики»,
що викладається в межах
ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва,
спеціалізацією В6.01 Сценічне мистецтво
галуззю знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Львів 2025

Назва курсу	Культура сценічного мовлення та медіаріторики
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» В6 Перформативні мистецтва В6.01 Сценічне мистецтво ОПП Акторське мистецтво драматичного театру і кіно
Викладачі курсу	Циганик Мирослава Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри театрознавства та акторської майстерності
Контактна інформація викладачів	myroslava.tsyhanyk@lnu.edu.ua, http://kultart.lnu.edu.ua/employee/tsyhanyk-myroslava-ivanivna, м. Львів
Консультації по курсу відбуваються	Для прикладу: щовівторка, 10.10-11.30 год. (вул. Валова, 18, ауд. 12) Також можливі он-лайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	http://kultart.lnu.edu.ua/course/kultura-usnoho-movlennya
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб студент засвоїв норми усного літературного мовлення української мови, грамотно володів орфоепічними та акцентуаційними правилами вимови; ознайомився зі засобами милозвучності та евфонії української мови, підвищив загальний рівень культури спілкування та медіаріторики. Тому у курсі представлено як огляд основних концепцій сучасної української літературної мови, так і процесів та інструментів, які потрібні для фахового володіння культурою сценічного мовлення.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Культура сценічного мовлення та медіаріторики» є нормативною дисципліною зі спеціальності В6 Перформативні мистецтва, спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво, ОПП Акторське мистецтво драматичного театру та кіно для першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти денної форми навчання, яка викладається в обсязі 90 годин, 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) на І курсі, у 1 семестрі.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Культура сценічного мовлення та медіаріторики» є ознайомити студентів з нормами усного літературного мовлення української мови, орфоепічними та акцентуаційними правилами вимови; засобами милозвучності та евфонії української мови, підвищити загальний рівень культури мовлення та медіаріторики. Цілі вивчення дисципліни сформувати у студентів чітке розуміння основних мовних норм літературної української мови; ознайомити студентів із орфоепічними та акцентуаційними нормами сучасної української літературної мови та медіаріторикою; добитися розуміння відмінностей між літературною і діалектною вимовою; навчити шукати потрібну інформацію у словниках і довідниках різного типу.
Література для вивчення дисципліни	**Основна література:** Антисуржик: Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити. Посібник / За заг. ред. О.Сербенської. Львів, 1994. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. 4-е вид., перер. і доп. К.,1997. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. Львів, 1990. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ, 2004. 344 с.

	Гладишева А. О. Сценічна мова (дикційна та орфоепічна нормативність): навч. посіб. Київ, 2007. 264 с. Грицан Н. В. техніка сценічного мовлення: навч.-методичний посібник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Івано-Франківськ, 2022. 286 с. Довгань Л. М. Культура сценічного мовлення: навч.-літ. посібник. Одеса: Аудиторія, 2006. 72 с. Куцінко О. Сучасний орфоепічний словник сучасної української мови (за новою редакцією Українського правопису 2019 року) : [електронне вид.]. Харків : Видавнича група «Основа», 2020. (Серія «Словники»). Орфоепічний словник / уклад. М. І. Погрібний. Київ: Рад. шк., 1984. 629 с. Ревуцький Д. Живе слово. Львів, 2001. Сербенська О. Основи мовотворчості журналіста в інтерпретації Івана Франка. Львів, 1993. Черкашин Р. О. Художнє слово на сцені: навч. посіб. Київ : Вища школа, 1989. 326 с. Медіаграмотність та критичне мислення в закладах вищої освіти : навч. посіб. / С. І. Дерев'янко та ін. ; за ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : ЦВП, АУП, 2016. 243 с. URL: https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/pidruchnyky/2016/voloshenuk-2.pdf **Додаткова література**: Багмут А Й., Борисюк І.В., Олійник Г.П. Інтонація спонтанного мовлення. – К., 1985. Багмут А.Й. Семантика і інтонація в українській мові. – К., 1991. Багмут А.Й., Борисюк І.В., Олійник Г.П. Інтонаційна виразність звукового мовлення засобів масової інформації. – К., 1994. Гладишева АО. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність. – К., 1996. Гоинчишин Д., Капелюшний А., Сербенська О., Терлак З. Словник-довідник з культури української мови. – Львів, 1996. Головащук С І. Російсько-український словник сталих словосполучень. – К., 2001. Гриб В.П Постановка мовного голосу. – Луцьк, 2001. – 26 с. Ґротовський Є. Голос // Театр. Ритуал. Перформер / Пер. з польськ. – Львів, 1999. – С.89 – 112. Залізняк Г., Масенко Л. Мовна ситуація Києва. – К., 2001. – С.5–15. Пванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. – Вид. 4-е, доповнене. – Дрогобич, 1994. – С.82–107. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне «Я». – К., 2001. Культура української мови: Довідник / За ред. В. М. Русанівського. – К., 1990. Сучасна українська літературна мова / За ред. А. П. Грищенка. – 2-ге вид. – К., 1997. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика / За ред. І. Томан. – К., 1996. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. Завдання і вправи. – К., 1995. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2001. – Статті: Голос. Органи мовлення. Франко І. Двоязичність і дволичність // Літературно-науковий вісник. – Т.XXX. – Кн.6. – Львів, 1905. – С.231–244; Черкашин Р.О. Художнє слово на сцені. – К., 1989. Циганик М. Дисципліна «Сценічна мова» у процесі виховання актора (на матеріалах освітньої програми зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно)» Львівського

	національного університету імені Івана Франка) / Баша О., Циганик М. // Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Випуск 68. Том 1, 2023. С. 35–40. Циганик М. Особливості формування професійних якостей студентів спеціальності «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно)» // Циганик М., Баша О., Бень Г. Актуальні питання гуманітарних наук. Мистецтвознавство. Вип. 80, том 2, 2024. С. 128–134. **Інтернет-джерела**. Основи медіаграмотності: дистанційний курс. Prometheus. URL: prometheus.org.ua. http://chtyvo.org.ua/authors/Pohribnyi_Mykola/Orfoepichnyi_slovnyk/ https://www.academia.edu › Етикет_і_культура_спілкування_Радевич-В shron1.chtyvo.org.ua › Antonenko-Davydovych › Yak_my_hovorymo
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде : - Знати усі мовні норми сучасної української літературні норми (фонетичні, орфоепічні, орфографічні, лексичні, граматичні, стилістичні тощо); основні функції мови та роль мови в житті суспільства; звуковий склад мови; основні характеристики голосних і приголосних звуків та правила їхньої вимови; евфонічні засоби української мови; формули мовленнєвого етикету та основні ознаки культури ділового спілкування та медіаріторики - Вміти правильно використовувати мовні засоби в різних сферах спілкування; досконало володіти мовними нормами; шукати потрібну інформацію у словниках і довідниках різного типу; правильно вимовляти голосні звуки української мови в наголошеній і ненаголошеній позиціях; правильно вимовляти приголосні звуки і звукосполучення; виправляти акцентуаційні помилки у своєму й чужому мовленні; аналізувати основні чинники, що зумовлюють помилки в наголошенні слів та словоформ; дотримуватися норм милозвучності в усному мовленні й на письмі; робота з мікрофоном. Студент набуде таких компетентностей: ***Загальні компетентності (ЗК):*** ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. ЗК09. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. ***Спеціальні компетентності (СК):*** СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

	СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту. СК11.Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій. СК13. Здатність розробляти і реалізовувати просвітницькі проєкти з метою популяризації сценічного мистецтва в широких верствах суспільства, в тому числі і з використанням можливостей театральної преси, телебачення, Інтернету. ***Програмні результати навчання (ПР):*** ПР01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні. ПР03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово. ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння. ПР19. Управляти складною професійною діяльністю у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів. ПР23. Демонструвати володіння базовими техніками сценічної мови, сценічного руху, вокалу, танцю та хорового виконання як інструментів комплексної акторської виразності під час створення та виробництва сценічного твору. ПР26. Вміти виявляти українську національну ідентичність у щоденному житті та у професійній діяльності; застосовувати компетентності у сфері безпеки і оборони, а також виявляти розуміння важливості військової та волонтерської діяльності.
Ключові слова	Мова, мовний голос, культура мовлення, усне мовлення, орфоепія, орфоепічні норми, звук, фонетична транскрипція, словесний наголос, медіаріторика.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	**Аналітичні навички**: вивчення концептуальних засад українського професійного мовлення дозволить розвинути здатність аналізувати складні ситуації, розбирати проблеми на складові та визначати оптимальні рішення. **Навички критичного мислення**: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди, приймати інформовані рішення та аргументовано висловлювати їх. **Комунікаційні навички**: вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки усно і письмово, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших.
Теми	ТЕМА 1. Мова і мовлення. Усне мовлення. Культура мовлення. ТЕМА 2. Риторика як методологічна основа медіакомунікації. ТЕМА 3. Нормативність та естетика сценічного мовлення. ТЕМА 4. Вербальні та невербальні засоби спілкування. ТЕМА 5. Мовний голос. Акустичні властивості звуків української літературної мови. Голосні та приголосні фонеми української літературної мови та їх звукові вияви. ТЕМА 6. Словесний наголос. Орфоепічні норми. ТЕМА 7. Прагматика медіаріторики та її жанрова специфіка.

<table>
<tr><td></td><td>ТЕМА 8. Специфіка мовлення в медіа, професійна самопрезентація.
Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ</td></tr>
<tr><td>Підсумковий контроль, форма</td><td>Залік в кінці семестру,
усний</td></tr>
<tr><td>Пререквізити</td><td>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату мовознавства, розуміння джерел української мови</td></tr>
<tr><td>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</td><td>Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, тьюторство, студентська розробка і постава інтермедійних сценок), дискусія</td></tr>
<tr><td>Необхідне обладнання</td><td>Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтранет.</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</td><td>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:
Бали нараховуються за таким співвідношенням:
• семінарські заняття: максимальна кількість балів – 80;
• контрольний модуль: максимальна кількість балів – 20.
Підсумкова максимальна кількість становить 100 балів.
Шкала оцінювання: національна та ECTS
<table>
<tr><td rowspan="2">Оцінка за шкалою ЛНУ (в балах)</td><td rowspan="2">Оцінка за шкалою ECTS</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td>для іспиту, курсового проекту (роботи), практики</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>90–100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>81–89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>71–80</td><td>C</td></tr>
<tr><td>61–70</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr>
<tr><td>51–60</td><td>E</td></tr>
<tr><td>0-50</td><td>FX</td><td>незадовільно</td><td>не зараховано</td></tr>
</table>
Критерії оцінювання семінарських та практичних занять (6 семінарів і 2 практичних заняття – 8*10=80):
10-9 балів – студент підготував презентацію, розкрив тему повністю, логічно викладає інформацію, робить висновки, володіє матеріалом на 100%;
8-7 балів – студент підготував презентацію, розкрив тему не в повному обсязі;
6-5 бали – студент розкрив тему повністю, проте не підготував презентації;
4-3 бали – студент розкрив тему частково, не висвітлені всі пункти, матеріал переказує, допускається помилок, виголошує окремі тези;
2-1 бали – студент бере участь в обговоренні, ставить питання відповідно до теми семінарського заняття;
0 балів – студент не підготував доповіді, участі у роботі семінару не бере.
Критерії оцінювання модулю:
20 балів – студент повністю розкрив проблематику, яка піднімалася в запитанні, навів приклади, висвітлив причинно-наслідкові зв’язки, використав знання, не допустив жодної помилки;
19 бали – студент володіє навчальним матеріалом, проте не помітне застосування додаткової рекомендованої літератури при підготовці до модуля, не допустив помилок;
18-15 бали – студент розкрив завдання не повністю, проте не допустився помилок;</td></tr>
</table>

	14-10 бали – студент розкрив завдання не повністю, допускається помилок; 9-5 бали – студент погано володіє навчальним матеріалом, лише частково дав відповідь на питання; 4-1 бали – студент не володіє навчальним матеріалом, має дуже віддалене уявлення про те, що його запитують; 0 балів – студент не відповів на запитання. ***Критерії оцінювання самостійної роботи студентів:*** Самостійна робота студентів, це опрацювання додаткових джерел, сюди також можуть входити участь у додаткових публічних лекціях чи семінарах, круглих столах, що стосуються теми історії театру і відбуваються поза дисципліною. Відповідно, участь (як слухач) у публічних лекціях конференціях чи семінарах та коротка презентація змісту - від 3 до 5 балів. ***Критерії оцінювання індивідуальної роботи студентів:*** Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за індивідуальні завдання: написання статей, підготовку доповідей та участь в наукових студентських конференціях, круглих столах. Додаткові бали також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни: ▪ робота виконана та захищена згідно з графіком, з поясненнями та висновками і в повному обсязі 5 ▪ робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог 4-3 ▪ робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог 2-1 ▪ робота не виконана або не зарахована. 0 **Письмові роботи:** Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку.	1. Поняття «мова і мовлення» в контексті сучасних знань.

	2. Нові підходи до вивчення мови. 3. Мова і мовлення. 4. Мовленнєвий розвиток людини. 5. Мовленнєве самовиховання і його роль у становленні особистості артиста. 6. Роль рідної мови у професійній діяльності телеведучого й артиста. 7. Усне мовлення: загальна характеристика. 8. Багатогранність структури і комунікативної специфіки усного мовлення. 9. Різновиди усного літературного мовлення. 10. Значення ситуативних чинників в усному мовленні. 11. Ефірне мовлення. 12. Характеристика органів мовлення. 13. Правильне дихання – основа доброго голосоутворення. Різновиди дихання. 14. Вироблення фонаційного дихання. 15. Основні властивості людського голосу. 16. Звук людської мови як явище акустичне, фізіологічне, психічне, соціальне. 17. Усне мовлення: загальна характеристика. 18. Багатогранність структури і комунікативної специфіки усного мовлення. 19. Різновиди усного літературного мовлення. 20. Значення ситуативних чинників в усному мовленні. 21. Ефірне мовлення. 22. Артикуляція голосних звуків. 23. Артикуляція приголосних звуків. 24. Поняття про артикуляційну базу – внормовану і невнормовану. 25. Акустичні властивості звуків: сила, тривалість, висота, тембр. 26. Приголосні фонеми і їх звукові вияви. 27. Фонетична транскрипція. 28. Асиміляція приголосних. 29. Словесний наголос. Орфоепічні норми. 30. Усне мовлення в контексті засад класичної риторики.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостій-на, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 2 год	Тема І МОВА І МОВЛЕННЯ. УСНЕ МОВЛЕННЯ. КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ.	лекція	Залізняк Г., Масенко Л. Мовна ситуація Києва. – К., 2001. – С.5–15. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. – Вид. 4-е,		

	1. Поняття «мова і мовлення» в контексті сучасних знань 2. Нові підходи до вивчення мови. 3. Мова і мовлення. 4. Мовленнєвий розвиток людини. 5. Мовленнєве самовиховання і його роль у становленні особистості артиста. 6. Роль рідної мови у професійній діяльності телеведучого й артиста.		доповнене. – Дрогобич, 1994. – С.82–107. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. – К., 1999. – С.36–46, 47–59. Сербенська О. Основи мовотворчості журналіста в інтерпретації Івана Франка. – Львів, 1993. – С.45–85. Франко І. Двоязичність і дволичність // Літературно-науковий вісник. – Т.XXX. – Річн.8. – Кн.6. – Львів, 1905. – С.231–244; або: у ж. Урок української, 2003, – № 3. – С.12–15.		
	Які факти з життя нашої культури І.Франко використав у праці «Двоязичність і дволичність»? Які підходи відомі Вам щодо трактування двомовності?	Самостійна робота		4 год	
2 2 год.	Написання художньої автобіографії для короткого виступу. Основні методи дослідження мови, їх характеристика.	семінарське заняття	Антисуржик: Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити. Посібник / За заг. ред. О. Сербенської. – Львів, 1994. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – 4-е вид., перер. і доп. – К.,1997. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990. Головащук С І. Російсько-український словник сталих словосполучень. – К., 2001. Гринчишин Д., Капелюшний А., Сербенська О., Терлак З. Словник-довідник з культури української мови. – Львів, 1996. Караванський С. Пошук українського слова, або		

			боротьба за національне «Я». – К., 2001. Культура української мови: Довідник / За ред. В.М.Русанівського. – К., 1990. Непийвода Н. Практичний російсько-український словник. Найуживаніші слова і вислови. – К., 2000. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради. – К., 2001. Сербенська О., Волощак М. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем. – К.,2001. Томан І. Мистецтво говорити. – К., 1996.		
3 2 год	Тема ІІ. РИТОРИКА ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА МЕДІАКОМУНІКАЦІЇ 1. Еволюція риторичного знання: від класичного канону до неориторики. 2. Риторичний трикутник у медіадискурсі: Етос, Патос, Логос. 3. Концепція «мовленнєвої особистості» в екранному просторі. 4. Комунікативна стратегія та тактика в медіаріториці.	лекція	Медіаграмотність та критичне мислення в закладах вищої освіти : навч. посіб. / С. І. Дерев'янко та ін. ; за ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : ЦВП, АУП, 2016. 243 с. URL: https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/pidruchnyky/2016/voloshenuk-2.pdf Навчальний посібник / З. Й. Куньч, Г. П. Городиловська, Я. Б. Турчин, О. Г. Литвин, Л. В. Харчук, Н. І. Голубінка, Т. Я. Конівіцька, І. Б. Ментинська. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 212 с. Арістотель. Риторика.	Вивчення практичного досвіду львівських театрів у дотриманні норм української літературної мови. Перегляд вистав та аналіз телепередач з метою аналізу усної мовної культури. (10 год)	
	Схарактеризуйте рекомендовану працю Б.Антоненка-Давидовича. Орієнтовний план: 1) коротка довідка про автора, 2) бібліографічні дані, 3) структура роботи, 4) чим корисна праця д журналістів-практиків, 5) що	Самостійна робота		8 год	

	нового Ви дізналися з книги. Схарактеризуйте розділ з “Антисуржика”, який Ви засвоїли. Назвіть типові помилки, які допускають, уживаючи іменникові форми. Які помилки допускають, уживаючи прикметникові форми? Які помилки допускають, уживаючи числівникові форми?				
4 2 год	Генеза риторичного вчення: від класичних канонів до неориторики. Категорії «етос», «патос» та «логос» у сучасному екранному дискурсі. Адаптація класичного «риторичного п’ятичлену» (інвенція, диспозиція, елокуція, меморія, акція) до створення медіаконтенту. Специфіка actio (виголошення) в умовах опосередкованого камерою спілкування. Структура медіаобразу актора через призму мовленнєвої компетенції. Взаємозв’язок індивідуального стилю мовлення та професійної ідентичності. Методологія планування риторичного впливу. Вибір стратегії	семінарське заняття	Медіаграмотність та критичне мислення в закладах вищої освіти : навч. посіб. / С. І. Дерев’янко та ін. ; за ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : ЦВП, АУП, 2016. 243 с. URL: https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/pidruchnyky/2016/voloshenuk-2.pdf Навчальний посібник / З. Й. Куньч, Г. П. Городиловська, Я. Б. Турчин, О. Г. Литвин, Л. В. Харчук, Н. І. Голубінка, Т. Я. Конівіцька, І. Б. Ментинська. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 212 с. Арістотель. Риторика.		

	(співробітництво, дискредитація, маніпуляція) залежно від формату медіамайданчика та цільової аудиторії.				
5 2 год	ТЕМА ІІІ. Нормативність та естетика сценічного мовлення. Лінгвістична норма як фундамент професійної компетенції актора. Техніка мовлення як засіб естетичної виразності. Вербальна естетика та мовленнєвий етикет актора.	лекція	Баранник Д.Х. Усний монолог. – Дніпропетровськ, 1969. Баранник Д.Х. Стилістика усного мовлення // Сучасна українська літературна мова. Стилістика. – К., 1973. Сербенська О., Волощак М. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем. – К., 2001. – С.27–65. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2000. Статті: Усна мова; Усна публічна мова.		
	Охарактеризуйте кожен із названих типів. За якими ознаками можна встановити певний тип? І. Безглузда людина. ІІ. Позитивна людина. ІІІ. Всезнайко. ІV. Балакун. V. Боягуз. VI. Неприступний. VII. Незацікавлений. VIII. «Велике цабе».	Самостійна робота		8 год	
6. 2год.	Специфіка реалізації мовних норм у публічному та сценічному просторі. Феномен суржику та діалектизмів: від професійної помилки до інструменту створення художнього образу. Культура використання експресивної лексики, тропів та фігур. Риторична обробка тексту: від штампів до індивідуального	практична робота			

	стилю. Естетичні вимоги до культури мовлення в умовах імпровізації та прямого ефіру. Підготувати виступи на теми: а. характерні особливості усного мовлення; б. українські говірки – середовище функціонування усного мовлення; в. народна творчість: особливості її вияву в усній формі; г. моє мовне середовище; д. особливості сценічного мовлення				
7 2 год	ТЕМА IV. ВЕРБАЛЬНІ ТА НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ СПІЛКУВАННЯ. 1. Наука про невербальні засоби спілкування. 2. Універсальне й ідіоетнічне в невербальному спілкуванні. 3. Невербальні засоби спілкування у практиці актора. 4. Невербальна комунікація і сцена.	лекція	Гоян В.В. Кольористика та зображальна естетика інформаційної телевізійної програми // Журналістика. Вісник. – Вип.8. – Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К,, 2000. – С.80-87. Корніяка О. Мистецтво ґречності. – К., 1995. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2001. –С.63–83. Содомора А. Рука // Просценіум. – 2002. – № 1, № 2. Чмут Г.К. Культура спілкування. – Хмельницький, 1996. – С.145.		
	Заповніть карту спостереження № 2.	Самостійна робота		8 год	
8 2 год	Пояснити, який ефект можливий від застосування кожного з невербальних засобів спілкування.	Семінарське заняття			
9 2 год.	ТЕМА V. МОВНИЙ ГОЛОС. АКУСТИЧНІ	лекція	Бабич Н.Д Основи культури мовлення. –		

	ВЛАСТИВОСТІ ЗВУКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ. ГОЛОСНІ ТА ПРИГОЛОСНІ ФОНЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ ТА ЇХ ЗВУКОВІ ВИЯВИ. 1. Характеристика органів мовлення. 2. Правильне дихання – основа доброго голосоутворення. Різновиди дихання. 3. Вироблення фонаційного дихання. 4. Основні властивості людського голосу. 1. Роль інтонації в усному мовленні. 2. Значення інтонування для мовлення артиста. Хиби інтонування. 3. Актуальне членування речення. 4. Паузи, їх різновиди та роль в усному мовленні. 5. Розділові знаки та інтонація. 6. Партитура тексту. 7. Основні параметри голосу артиста.		Львів, 1990. – С.140 – 222. Гриб В.П Постановка мовного голосу. – Луцьк, 2001. – 26 с. Ґротовський Є. Голос // Театр. Ритуал. Перформер / Пер. з польськ. – Львів, 1999. – С.89 – 112. Ревуцький Д. Живе слово. – Львів, 2001. – С.24 – 31. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2001. – Статті: Голос. Органи мовлення. Черкашин Р.О. Художнє слово на сцені. – К., 1989. – С.279 – 321. Багмут А.Й. Семантика і інтонація в українській мові. – К., 1991. Багмут А.Й., Борисюк І.В., Олійник Г.П. Інтонаційна виразність звукового мовлення засобів масової інформації. – К., 1994. Багмут А Й., Борисюк І.В., Олійник Г.П. Інтонація спонтанного мовлення. – К., 1985. Померанцев І. Ремесло “Радіо” // Телевізійна- й радіожурна- лістика (історія, теорія, практика, погляд у майбутнє): Збірник науково-методичних праць. – Вип.2. – Львів, 1999. – С.252–265. Ревуцький Д. Живе слово. – Львів, 2001. – С. 75–77, 88–89,102. Черкашин Р.О. Художнє слово на сцені. – К., 1989. – С.34–66. Гладишева АО. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність. – К., 1996.		

			Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика / За ред. І.К.Білодіда. – К., 1969. – С.43–49. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П.Грищенка. – 2-ге вид. – К., 1997. – С.13 – 17. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. Завдання і вправи. – К., 1995. – С.10–35. Пілецький В. Практичні завдання з фонетики та фонології сучасної української літературної мови. – Львів, 2001. – С.4–21.		
	Написати есе про один із елементів невербального спілкування – «Руки», «Очі», «Усмішка», «Голова» і под.	Самостійна робота		6 год	
10 2 год	Схарактеризувати кожну з чотирьох частин голосового апарату. Види інтонації	семінарське заняття			
11 2 год	ТЕМА VIII. СЛОВЕСНИЙ НАГОЛОС. ОРФОЕПІЧНІ НОРМИ 1. Наголос, його різновиди. 2. Основні норми наголошування сучасної української літературної мови. 3. Типові акцентуаційні помилки, їхні причини. 4. Особливості діалектного наголошування.	лекція	Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – 4.1. –4-е вид. – К., 1972. – С.101–107. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. – К., 1981. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П.Грищенка. 2-ге вид. – К., 1997. – С.32–34. Сучасна українська мова / За ред. О.Д.Пономарева. – 2-е вид. К., 2001. – С.10–14. Інтернет-джерела.	Виконання вправ для покращення функціонування мовленнєвого апарату. (2 год)	

	5. Способи самотренування нормативної вимови.		http://chtyvo.org.ua/authors/Pohribnyi_Mykola/Orfoepichnyi_slovnyk/		
	Опрацюйте статтю Голос у Словнику української мови, у Словнику епітетів української мови. Зверніть увагу на те, а) за яким принципом побудовано статті; б) виписати кілька означень до цього слова.	Самостійна робота		4 год.	
12 2 год	Назвати фонеми, головних та приголосних вияв у відповідності до артикуляційних ознак	Семінарське заняття			
13 2 год	ТЕМА VII. ПРАГМАТИКА МЕДІАРИТОРИКИ ТА ЇЇ ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА. Комунікативно-прагматичні параметри сучасного медіадискурсу. Риторичні стратегії та тактики переконувальної комунікації в медіа. Типологія та композиційно-стилістичні особливості медіажанрів. Специфіка діалогічних жанрів: інтерв'ю, дискусія, ток-шоу. Ораторська діяльність у монологічних медіаформатах: відеоблог, авторський коментар.	лекція	Медіаграмотність та критичне мислення в закладах вищої освіти : навч. посіб. / С. І. Дерев'янко та ін. ; за ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : ЦВП, АУП, 2016. 243 с. URL: https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/pidruchnyky/2016/voloshenuk-2.pdf Навчальний посібник / З. Й. Куньч, Г. П. Городиловська, Я. Б. Турчин, О. Г. Литвин, Л. В. Харчук, Н. І. Голубінка, Т. Я. Конівіцька, І. Б. Ментинська. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 212 с. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ, 2004. 344 с.	Пошуки шляхів підвищення особистої культури мовлення. (2 год)	
	Вивчити напам'ять Пролог до «Мойсея».	Самостійна робота		10 год	
14 2 год	Творення та вимова деяких граматичних форм у літературному мовленні.	семінарське заняття			
15 2 год	ТЕМА VIII. СПЕЦИФІКА	лекція	Медіаграмотність та критичне мислення в	Виконання вправ для	

	МОВЛЕННЯ В МЕДІА, ПРОФЕСІЙНА САМОПРЕЗЕНТАЦІЯ Адаптація мовленнєвого апарату до умов технічно опосередкованої комунікації. Акустичні та артикуляційні особливості роботи з різними типами мікрофонів. Структура та композиційні моделі професійної самопрезентації (відеовізитка, пітчинг, шоуріл). Специфіка невербальної комунікації та керування візуальним образом у кадрі. Технології взаємодії з віртуальною аудиторією в режимі реального часу (стримінг, прямий ефір).		закладах вищої освіти : навч. посіб. / С. І. Дерев'янко та ін. ; за ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : ЦВП, АУП, 2016. 243 с. URL: https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/pidruchnyky/2016/voloshenuk-2.pdf Навчальний посібник / З. Й. Куньч, Г. П. Городиловська, Я. Б. Турчин, О. Г. Литвин, Л. В. Харчук, Н. І. Голубінка, Т. Я. Конівіцька, І. Б. Ментинська. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 212 с. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ, 2004. 344 с.	покращення функціонування мовленнєвого апарату. (2 год)	
	У художньому тексті – періодичній конструкції – помітити межу підвищення, злам, паузу перед пониженням інтонації, логічні наголоси в I і II частинах періоду.	Самостійна робота		10 год	
16 2 год	Назвати голосний звук, який має таку артикуляцію: а) Голосові зв'язки дрижать. Задня частина язика високо піднята до м'якого піднебіння. Губи сильно заокруглені і витягнуті вперед. б) Голосові зв'язки дрижать. Задня частина язика трохи	Практична робота			

	піднята до м’якого піднебіння. Рот широко розкритий, губи не заокруглені. в) Голосові зв’язки дрижать. Задня частина язика середньо піднята до м’якого піднебіння. Губи трохи заокруглені. г) Голосові зв’язки дрижать. Язик середньо піднятий до передньої частини піднебіння. Губи дещо розтягнуті в обидва боки. ґ) Голосові зв’язки дрижать. Язик піднято до передньої частини піднебіння трохи вище від середнього положення. Губи трохи розтягнуто. д) Голосові зв’язки дрижать. Язик сильно просунутий уперед до твердого піднебіння. Губи нейтральні.				
	Написання модуля				